

honger dood gestorven is.

FEUILLETON.

Navolgende aantekeningen werden ons ter hand gesteld, om daarvan naar goedvinden gebruik te maken.

Wijl ze eene oude bekende familie betreffen, hebben we gemeend deze aantekeningen in zijn geheel een plaats te geven.

Ze loopen in hoofdzaak over

de Familie PEL.

KLAAS PIETERS PEL. Deze is het derde kind van PIETER SIEBEREN PEL, destijds boer wonende bij de terp ten noorden nevens de Schilkamp onder het behoor van de stad Leeuwarden, welke dezelve in den echt was verbonden met zijne tweede vrouw TRIJNTJE KLazes HAakMA. Klaas Pieters Pel aldaar geboren 9 Juni 1772.

De vader van Klaas Pieters Pel, Pieter Siebes Pel, is de jongste zoon geweest van Sijberen Abes Pel, geboren te Grouw, en van Trijntje Thomas, geboortig van Leeuwarden, beiden van Doopsgezinde geloofsbelijdenis, hebbende als echtelieden gewoond eerst als houtzaagmolenaars op den houtmolen, staande bij de Poppebrug onder Leeuwarden, en vervolgens op den daartegenover staanden pelmolen op de Pal, met de huijzinge in eigendom verkregen hebbende, alwaar ze gedurende hunnen leeftijd het pellen gecontinueerd hebben, van welk bedrijf zeer waarschijnlijk de familienaam PEL ontleend is.

Op den 13 Februari 1766 is moeders grootmoeder, Trijntje Thomas, aldaar overleden en den 18 Februari op het Lekkumer kerkhof begraven. Op den 7 Augustus 1771 is de vader en grootvader Sijberen Abes Pel gestorven en den 13 Augustus mede te Lekkum naast zijne vrouw Trijntje Thomas begraven.

ABE SijBEREN PEL is eerst grutter geweest in de stad Leeuwarden en vervolgens pelmolenaar op den voormaligen onderlijken pelmolen; was gehuwd met GRIETJEN SNOEK en heeft bij dezelve een zoon gekregen, genaamd SijBEREN ABES PEL, en eene dochter DIEUWKE ABES PEL, die beide volwassen gehuwd geweest zijn en kinderen nagelaten hebben: een zoon Sijberen Abes Pel, is grutter geweest in zijn vaders grutterij binnen de stad Leeuwarden, welke dezelve, benevens zijne vrouw, lichtzinnig hebben verlaten en naar Oost-Indië zijn vertrokken in het jaar 1778, zonder nader bericht van dezelve vernomen te hebben.

De dochter Dieuwke Abes Pel was in haar

Holten.

16 jaar getrouwd met DIRK LIBARIUS, kook- en banketbakker te Leeuwarden, die in 1787 overleden is; zij bleef sedert weduwe en is tien jaren later overleden en te Lekkum begraven.

THOMAS SijBEREN PEL had bij het overlijden zijner ouders den genoemden pelmolen in deeling bekomen en heeft dat bedrijf tot zijn dood voortgezet, gehuwd met AAFKE SijBERENS, dochter van SijBEREN DIRKS, boer te Huizum, welke kinderloos zijn overleden: de vrouw Aafke Sijberens in 1779 en de man Thomas Sijberens Pel in 1780 op den 5 Februari; beiden zijn te Lekkum begraven.

AKKE SijBEREN PEL. Deze had een brouterij op het Vliet te Leeuwarden; is twee keer gehuwd geweest, is aldaar in 1786 overleden; heeft drie dochters nagelaten, als twee uit haar eerste huwelijk, met name Trijntje en Geertje Feikes en een bij haar laatsten man, genaamd Wietsch Egberts, welke kinderen na hunne meerderjarigheid en bekomen afrekening van hunne voorgeden alle drie naar de provincie Holland zijn vertrokken.

Eindelijk het vierde kind mijn vader PIETER SijBEREN PEL. Deze was door zijn ouders bestemd voor en doen onderwijzen in het bedrijf van grutter, doch trouwde op den 2 Maart 1766 met zijn eerste vrouw AKKE TAAKES, dochter van Taake Gabes, boer, en Hieke Douwes, echtelieden wonende bij voordeerde terp nevens de Schilkampen, zijnde beide van den hervormden goudsdiens; heeft van de voormalige grutterij afgezien en met zijne vrouw de boerderij aangevangen op eene aldaar aan zijne vrouws ouders belendende greidplaats. Op den 17 Maart 1767 is na eene genoegelijke echtvereniging van ruim een jaar Akke Taakes overleden en op het kerkhof te Huizum begraven, bij welke een meisje, Trijntje, dat in haar veertiende jaar aan de pokken bezweek en den 23 September 1780 naast hare moeder te Huizum is begraven in regel negen, het vijfde graf.

Op den 31 Mei 1769 is Pieter Sijberen Pel getrouwd met zijne tweede vrouw TRIJNTJE KLazes HAakMA, weduwe van wijlen Klaas Klazes Zwart, bij wien ze geen kinderen had. Deze tweede vrouw was mede boerin, woonde te Rijperkerk en was de dochter van Klaas Arends Haakma en van Saakje Cornelis, destijds echtelieden en landbouwers te Hardegarijp, alwaar de moeder overleden, terwijl de vader Klaas Arends Haakma in het jaar 1676 vandaar vertrokken is naar de boereplaats in het West van Bergum, welke hem na het overlijden van zijn vader Arend Tjibbeles in het jaar 1758 door zijn broeder

en zuster bij scheiding voor een derde gedeelte was aanbedeeld en de overige twee derdeparten van zijn in 1755 en 1756 overleden broeder en zuster Steven en Imke Arends aanbedeeld was, en is te Bergum overleden in den ouderdom van 81 jaren, op den datum 1798, hebbende zeven kinderen gehad, die allen volwassen en getrouwd zijn geweest, als: Arend Klazes, in leven boer ten noorden van Hardegarijp, getrouwd geweest met Tentje Petrus, dochter van Petrus Jelkes, boer te Garijp, waarvan een dochter was, geheeten Antje Arents, te Hardegarijp overleden in het jaar 1789; Kornelis Klazes, is gehuwd geweest met een Sjonkje Klazes van Veenwouden, overleden in het jaar 1801, nalatende zijne vrouw en dochter met name Hinke Kornelis; Minze Klazes is getrouwd geweest met een dochter die heette Doetje Pieters, heeft laatst gewoond te Haarlem, doch is te Bergum in het jaar 1799 kinderloos overleden; Minke Klazes is getrouwd geweest met Jan Bouwes Bosma, boer te Bergum en aldaar overleden in het jaar 1809, nalatende een zoon Bouwe Jans Bosma; Henke Klazes, deze is gehuwd geweest met Sijtze Hendrik Bronwer, bierbrouter bij den dam te Bergum, aldaar overleden in het jaar 1793, nalatende drie dochters, met name Jonkje, Saakje en Trijntje Sijtzes Brouwer; Imke Klazes is getrouwd geweest met Joost Martens Louwerman, timmerman te Bergum, is aldaar overleden in het jaar 1812, nalatende een zoon en eene dochter, met name Marten en Saakje Joostes Louwerman; eindelijk de zevende, Trijntje Klazes Haakma, de moeder van Klaas Pieters Pel, deze was kinderloos weduwe van haar overleden eerste man Klaas Klazes Zwart, wonende als boerin onder Rijperkerk, terwijl ze met haar tweede man Pieter Sieberen Pel trouwde op den 10 Mei 1769, wanneer zij hare boerderij te Rijperkerk verliet en die van haar tweeden man heeft aangevangen bij de terp nevens de Schilkampen onder Leeuwarden.

In het eerst hadden zij schadelijke jaren door de veepest. Ze kregen samen zes kinderen: den 22 Februari een zoon Sijberen, die den volgenden dag overleed; den 18 Februari 1771 weder een zoon Klaas, die met twee dagen stierf; den negenden Juni 1772 des morgens om zes uur is geboren Klaas, die zette zich aanstands naar wonen, nam ter verblijding van zijn ouders de levensreis aan. Op den 30 April 1774 ten half negen is hun vierde kind geboren, zijnde een meisje, Saakje; ook deze behield het leven. Op den 31 Augustus 1776 des voormiddags ten

der grenzen voor den vrijen invoer allerlei soort van Nederlandsch vee.

10 is hun vijfde kind geboren, Sijberen, heeft mede zijn ouders overleefd. Op den zesden September 1779 des voormiddags ten half elf is hun laatste kind geboren, Thomas, welke den tienden October overleed. Deze is twaalf dagen na zijn moeder in het leven gebleven en te Lekkum bij haar begraven.

28 September 1779 is onze lieve moeder Trijntje Klazes Haakma aan de gevolgen der laatste bevalling en bijkomende rotkoorts in den ouderdom van bijna 41 jaren overleden, op den 1 October te Lekkum begraven in hetzelfde graf waarin voorheen haar schoonzuster Aafke Sijberen, in leven vrouw van Thomas Sijberen, was begraven in de lente van datzelfde jaar (?)

1780 den twaalfden Mei heeft onze vader zijn boerderij nevens de Schildkampen verlaten en is gegaan in een door hem aangekochte winkelhuizinge op het Noordvliet te Leeuwarden, hebbende daar een winkel aangevangen en voortgezet tot zijn dood, met zijn derde en laatste vrouw TRIJNTJE GEERTS, zijnde eene weduwe zonder kinderen, met dewelke hij in de maand Mei van dat jaar was gaan trouwen.

Op den 23 September 1780 is aan de gevolgen der pokken overleden de dochter Trijntje uit vaders eerste huwelijk.

Op den elfden Januari 1797 's morgens te half vijf is onze vader PIETER SijBEREN PEL, geboren 1738, ten zijnen huize op het Vliet te Leeuwarden overleden in den ouderdom van bijna negen en vijftig jaren en bij zijne familie te Lekkum begraven, nalatende zijn derde en laatste vrouw Trijntje Geerts, benevens zijn drie kinderen uit het tweede huwelijk met Trijntje Klazes Haakma, met name Klaas, Saakje en Sieberen, zijnde de kinderen onder voorgij gesteld van Douwe Taekes Terpstra, boer onder het behoor van Leeuwarden, zijnde een broeder van vaders eerste vrouw Akke Taakes.

Saakje Pieter Pel is gehuwd geweest met Iedes Doctor, voerman te Stiens, en aldaar op den 19 Februari 1824 in den ouderdom van bijna 60 jaren overleden en begraven, nalatende drie dochters: Ljttia, Trijntje en Pietje Doctor.

Sijberen Pel is gehuwd geweest met Martje Geerts, dochter van Geert Sietze Schuitmaker, bij de Poppebrug onder Leeuwarden, was beurtschipper, varende de vaste beurt op Amsterdam, wonende op het Vliet.

Wordt vervolgd.

Snelpersdrukkerij JAN PLANTINUS Dragten.

kort oogenblik ontsteld, toen ze van die twee vrouwen hoorden, die ginds nog maar altijd in het Reitdiep lagen. Haastig, zoo snel ze

FEUILLETON.

De Familie PEL.

2)

KLAAS PIETER PEL, geboren 9 Juni 1772 te Leeuwarden, was bij het overlijden van zijnen vader op 11 Januari 1797 meerderjarig verklaard, getrouwd en reeds publiek ambtenaar te Drachten, alwaar hij, — zegt de kroniek (*Red.*) — van alle functies ontheven, alsnog woont en geniet van de lot- en standverwisselingen, welke hij gedurende tot hiertoe bewandelde en in zijn leven heeft moeten ondervinden, dewelke al spoedig met hem zijn aangevangen.

Nauwelijks zeven jaar en drie maanden oud zijnde, werd hem zijne brave, onvergeltelijke moeder door den dood ontrukkt, welke plaats in het volgende jaar wel door een stiefmoeder werd aangevuld, maar ongelukkig scheen die weinig kinderliefde te bezitten, ten minste nooit aan hem betoond, om de noodige wederliefde voor haar op te wekken. Gelukkig was hij door de natuur met een sterk lichaam begiftigd, welke zowel in groei als denkvermogen bij velen van zijn tijd gelijk in jaren gerekend en geteld kon worden. Na vooraf eerst op een der meest geroemde stadsscholen onder leiding van den kundigen Pieter de Vos goed burgerlijk in het leeren, schrijven onderwezen zijnde, heeft hij in den ouderdom van elf jaar en tien maanden in de maand April des jaars 1781 zijn ouderlijke woning verlaten, in de hope van het geluk te mogen hebben van er nimmer met der woon weerom in behoeven te keeren, noch in de gelegenheid te komen om zijn vader om eenige verderen onderstand lastig te vallen, hetgeen in beide aan zijn wensch heeft beantwoord, als hebbende sedert dien tijd nimmer weer twee aaneenvolgende nachten bij zijn vader tehuis geweest, noch om eenigen onderstand gevraagd of dezelve genoten, als hebbende bij zijn vertrek uit de ouderlijke woning zich direct gevoegd bij zijn grootvader van moeders zijde, KLAAS ARENDS, destijds boer en erfgezetene onder het dorp Bergum, door wien hij gunstig ontvangen en in zijne boerderij gebruikt werd en hem in de beide eerstvolgende winterhalfjaren aldaar op de dorps-school liet gaan, ter verdere aanleering, wat het lezen, schrijven en rekenen betreft; alsmede bij den hervormden predikant Domine Houwink liet onderwijzen. Bij zijn genoem-

den straten zijn eigenaardige aanspraken en aanbevelingen hooren uitgalmen. Maar voor korte dagen klonk zijn naam door 't heele

den grootvader is hij onafgebroken drie volle jaren gebleven, onder genot van kost en kleding, welke laatste van weinig betekenis is geweest, wjl hij het verlaten zijner ouders door dezelve met zilveren en gouden benedekleding zoo ruimschoots bedeed was, dat er met kleding in de twee eerste jaren geen andere behoeften dan verstellen plaats had. In het laatst van de maand Maart 1787 toevallig in kennis komende met een paardenkooper genaamd Jan Heeres, wonende te Abkoude in Noordholland, die, aldaar tevens logement- en stalhouder was en wel bij die gelegenheid dat gemelde koopman een paard van grootvader kocht, dat twee dagen daarna op Bergumerdam moest geleverd worden, en aldaar nog acht stuks door hem zouden ontvangen worden, verzoekende aan grootvader, dat zijn kleinzoon die negen paarden voor hem van Bergum over de Gorredijk, Journe naar de Lemmer zou transporteeren, alwaar hij dan met meer andere paarden over de klei met zijn bedienden zich zou bevinden, om dan gezamenlijk met het beurtschip vandaar op Amsterdam en vandaar naar zijn woonplaats Abkoude te reizen, onder voorwaarde van geen ander genot dan van zes weken verblijf ter bezichtiging van Holland, Utrecht en reestatie der kosten voor heen en terugreis, hetgeen met wederkeurig genoegen toegestaan zijnde, is hij op den bestemden dag met die negen paarden van Bergum vertrokken en zonder enig letsel of tegenspoed in den avond van den vierden dag daarmede op zijn bestemmingsplaats aangekomen en heeft aldaar veel gereisd en afgezien, genoegen en verdriet gesmaakt, dan wel met Pruisische troepen, met eenige van dezelve schermutseld tegen de Hollanders, de behandeling en bloedvloeiing van hun daarbij bekomen kwetsuren van nabij beschouwd, alsmede de plundering bij derzelver aanval van eenige voorname huizen, alsook een hevige ziekte van acht weken doorgestaan hebbende, met onderling goedvinden het bepaald verblijf van zes weken verlengd tot dat van een jaar en drie maanden en alzoo in de maand Juni 1787 vertrokken naar zijn grootvader te Bergum, wien hij in het volgende jaar Juli heeft verlaten en zich tot Mei 1789 verhuurd voor knecht bij een greidboer wonende onder het behoer der stad Leeuwarden. Van Mei 1789 tot Mei 1790 heeft hij gewoond bij den logementhouder Taddes van der Teen in de Valk, bij wien hij zich in zijn ledigen tijd zich naarstig in het lezen en schrijven oefenende, ten einde

Dat bericht valt er altijd zoo eigenaardig »lekker' in en dit te eerder, wjl we ons geheel iets anders hadden voorgesteld. Im-

het doel te bereiken om op een kantoor te kunnen worden geplaatst. Waar hij dan ook alle pogingen daartoe aanwendde, gelukte hem dit eindelijk door reccommandatie van een vriend, die per brief van den heer Hans Willem Wiarda, secretaris van de grietenij Wonseradeel, wonende te Bolsward, verzocht was, een geschikt persoon van dezelve als tweede klerk en tevens met paarden kunnende omgaan, op te sporen, in diens verslag en aanbeveling de genoemde heer genoegen nam. Direct was het contract klaar, om op 12 Mei 1790 dien post te komen betrekken, gelijk hij dien te Leeuwarden kon verlaten, bij dien heer Secretaris, die met rijtuig te Leeuwarden zijnde, naar Bolsward is gereden.

In het eerst kwam het hem daar vreemd en stroef voor, doch door aanmoediging van zijn patroon, wiens genegenheid en vertrouwen dagelijks toenemende, was spoedig alles gewend, genietende eene goede behandeling en onderwijs, met belofte van een spoedige bevordering, zoo maar een gunstige gelegenheid daartoe voorkomen mocht, hetwelk echter geen gevolg scheen te mogen hebben, alzoo genoemde heer in den avond van den 7 Maart des volgenden jaars 1791 zich gezond en vrolijk met zijne vrouw ter rust te hebben begeven, door een beroerte werd aangegrepen en direct het vermogen van spreken en bewegen verloor, en op den 9 Maart in den ouderdom van 60 jaren overleden is, zoodat door het haastige overlijden de zaken door den klerk voor hare rekening werden voortgezet, tot zoolang er een opvolger benoemd en aangesteld was, hetgeen niet zoo spoedig, doch eindelijk volgde door de benoeming van den heer R. Munter, aan wien het secretariaat en boelgoedsontvang overgedragen werd, waarna ook de tweede klerk zijne in het vorige jaar aangevangen diensten voor geëindigd beschouwde, doch op het verlangen van de weduwe om nog eenigen tijd bij haar te blijven ter bevordering van hare belangen, is hij bij dezelve tot het volgend jaar 1792 gebleven, wanneer hij op derzelver aanbeveling bij den heer Munter in dienst trad en daar verblijvende tot Augustus 1795, ofschoon hem in 1794 het secretariaat van den heer Balju op het eiland Ameland onder borgstelling van 6000 gulden, gansch het beheer van strandvonden was aangeboden. Zijne Mejuffrouw Wiarda was uit eigen beweging klaar voor de borgstelling te zorgen, doch hoe aannemelijk zulks ook scheen, bedankte hij beleefdlijk, uit oorzaak wanneer het de Fransche armee

daarvoor heb ik waarachtig waar wel een kwartje over.

gelukte onze republiek te vermeesteren.

In Augustus 1795 van den secretaris Munter zijn ontslag bekommende, heeft hij de stad nog niet direct verlaten, maar bij fatsoenlijke burgerlieden zijn intrek genomen tot Februari 1796 en dien tijd besteed met kopiëren voor den secretaris der stad Mr. S. Braaksma en anderen, zich teleggende om hogere kennis te verzamelen, om tot de post van procureur te worden bevorderd, ten einde een vast bestaan te verwerven, om alzoo het huwelijk te kunnen voltrekken met een aldaar wonend burgermeisje JANKE PIETERS BUMA, aan wie hij na een langdurige vrijerij zich verboden had en met wie hij in het volgende jaar 1796 ook gehuwd is.

In de maand Februari 1796 heeft hij de stad Bolsward verlaten, zich naar Drachten begeven ter aanvaarding van den opgedragen post van gezworen klerk ter secretarie van Smallingerland, bij den heer S. F. REIDING, secretaris en boelgoedsontvanger van de grietenij aldaar, ter vervanging van den vroegere klerk M. Aardson, die door ouderdomszwakte zijn ontslag bekomen had. Voorts na een afgelegd examen in de maand April aldaar tevens aangesteld tot procureur postulaat voor de rechtbank van Smallingerland en ontving genoegzaam ter zelfder tijd het voor hem vereend verzoek van de stad Bolsward, om aldaar terug te komen, met de opdracht der posten fiscaal procureur, vereend met die van eerste bode voor hunne stad. Na rijp beraad en overleg met zijne verloofde en zijn secretaris, heeft hij voor die beroeping bedankt en de voorkeur gegeven in het behoud en voortzetting zijner te Drachten bekleede post.

Op den 15 Mei 1796 is KLAAS PIETER PEL in de groote kerk te Bolsward getrouwd met JANKE PIETERS BUMA, zijnde de oudste dochter van Pieter Gooitzen Buma, slachter en koopman, en van Aukje Bontjeman, echtelieden te Bolsward. Er waren toen nog twee dochters in leven, Trijntje en Joukje. Op den 16 Mei 1796 heeft KLAAS PEL met zijne vrouw de terugreis naar Drachten aangenomen en aldaar de bestemde woning betrokken. In Mei 1797 kreeg hij nog de post van collaat of ontvanger der provinciale belasting op eigendomsrechtovergang voor bijkoop of sterf, met dat op jacht, visscherij, rijtuigen en plezierjachten in de grietenij Smallingerland, hetwelk hij bij afschaffing tot 12 Januari 1806 heeft aangehouden.

Wordt vervolgd.

Snelpersdrukkerij JAN PLANTINUS Dragten.

mand te Meppel is uit Amsterdam een aangeetende brief verzonden, bevattende f 440, die bij aankomst bleek opengemaakt te zijn,

FEUILLETON.

De Familie PEL.

3)

In het voorjaar van 1798 is de secretaris van Smallingerland Mr. S. F. Reiding in staat van beschuldiging gesteld en van zijn post ontzet, terwijl in het volgend jaar 1799 hij weder in dien post hersteld is, in welken tijd zijn gezworen klerk K. P. PEL hem heeft moeten vervangen, voor de bestaande jaarwedde van slechts honderd gulden, in welk jaar hij de praktijk voor de regtbank niet kon beoefenen, maar wel voor de regtbanken der naastliggende grietenijen, gelijk hij na gevraagde en bekomen consent ook voor de grietenijen regtbanken van Achtkarspelen en Opsterland gedaan en met gunstig gevolg voortgezet heeft, hebbende met genoegen den secretaris overgedragen. Voor het aanbod tot hervatting van den post van gezworen klerk afgeslagen, maar van fiscaal der grietenijen aangenomen tot 12 Januari 1812 en bediend en tot genoegen behandeld.

Op den 4 Februari 1797 heeft zijn vrouw JANKE BUMA hem verrijkt met een zoon, die den naam ontving van PIETER en te Drachten gedoopt is.

Op den 16 Januari 1799 is hij andermaal verblijd met de geboorte van eene dochter, genaamd AUKJE, mede te Drachten gedoopt. (Het vervolg der loopbaan welke deze beide kinderen genomen hebben, later.)

Op den 13 Juni 1799 is in den ouderdom van ruim 27 jaar en 6 dagen te Bolsward overleden de zuster van zijne vrouw, Trijntje Buma, nog ongehuwd; den 17 October is te Bolsward overleden de vader zijner vrouw Pieter Gooitzen Buma, oud bijna 81 jaren.

Op den 7 Mei 1810, des ochtends omstreeks half vier ure, trof KLAAS PIETER PEL te Drachten een wel eenigszins verwachte en voorbereide, doch zeer gevoelige slag, als wanneer hem zijne brave, welbeminde echtgenoot JANKE BUMA door den dood ontnomen werd, na vooraf gedurende den tijd van ruim een jaar met eene bloedspuwing en daarna eene kwijnende ziekte gestreden te hebben, waarbij zich op het laatst ook nog de kinderpokken voegde, eindigde zij geheel nitgeteerd met geduldige onderwerping haar jeugdig en nuttig leven in den ouderdom van 27 jaren, twee maanden en enkele da-

ds. Van Iterson.
Siegterswoude. N. H. kerk. 's Voorm. 9¹/₂ uur:
ds. S. Caperus. (Avondmaal).

gen en is den 13 dito op het kerkhof te Zuider Drachten begraven en wel op de noordzijde in den derden regel, het derde graf. Slechts bijna den tijd van vier jaren heeft ze haar getrouwen echtgenoot op den levensweg mogen vergezellen. Zij behield het denkvermogen tot aan haar einde, was aan 't nuiden om een waardige opvolgster voor hare kinderen en haar man aan te wijzen; nalatende behalve haar man en twee kinderen, ook nog een treurende moeder en zuster Joukje, wonende te Bolsward en aldaar ook overleden, nl. de moeder Aukje Bontjema op den 16 Februari 1804 en hare dochter Joukje den 23 Juli 1830, die echtgenoot is geweest van Hietze Sibbels Zielstra, bakker aldaar, welke zij, benevens 4 toen nog in leven zijnde kinderen, allen zoons, nagelaten heeft.

In 1800 is KLAAS PEL, na het verlies zijner gade, benoemd en aangesteld tot amunnensis bij de commissie die van landswege in den ring van het departement de Eems werkzaam was tot onderzoek naar de regtelijke opbrengst der contributiale in de destijds gevorderde geldheffing. Hoewel deze functie bij afloop dier bemoeiing met twee maanden casseerde, zoo werd echter, door gemelde commissie op deze reizen te vergezellen, boven het genot van goed salaris, zijns reeds verworven vertrouwen meer bevestigd en in een ruimeren omtrek bekend, hetgeen aanmerkelijk gunstigen invloed op de uitoefening zijner bijzonder gelukkig slagende praktijk tengevolge heeft gehad, hetwelk zijne presentie gedurig op verafgelegen plaatsen vorderde en hem vaak in de gelegenheid stelde om met advocaten en ook met knappe beroemde procureurs te moeten kampen, waardoor al zijne gedachten noodig waren, om het ruime veld tegen hen te behouden en dikwerf moedig hen bestreed. Zulks bracht wel verstrooiing in zijn leed en pijnlijk gevoel, maar was door dat alles buiten staat, om een geregeld opzicht over zijne kleine kinderen en de huishoudster te houden, dat hem ten zeerste griede, en als hij dan te huis was en alles van nabij gadesloeg, ja, dan zag hij duidelijk de gevolgen van zijn en der kinderen groot verlies, en werd dan deswege met diepen weemoed bevangen. En dan werd hij gedachtig het gezegde van zijne vrouw omtrent de weduwe van Geert Petrus Geerlings: gij kent haar, zij leeft stil ter opvoeding van hare kinderen en geniet de algemeene achting, het ontbreekt haar aan geen aanzoek. Door gebrek aan verkeer

doening aan de Algemeene Voorschriften.
Evenzoo met het bouwen van een school te Appelscha. De drie laagste inschrijvers

zijn u hare hoedanigheden wel niet bekend, maar daartoe staat u de gelegenheid open. Hoe meer hij er over nadacht, des te meer gevoelde hij zich tot haar aangetrokken, dus besloot hij zonder nadere kennismaking maar aan te vangen, uit vrees dat een waardig predikant hem den weg zou versperren en alzoo hem zijne gelegenheid benomen werd.

Na bekomen verlof heeft hij zijne conversatie dan ook aangevangen, met dat groote genoegen van te bevinden dat zij niet alleen nog de vrijheid had om over haar hart en hand naar eigen verkiezing te kunnen beschikken, maar ook zoovele goede eigenschappen en hoedanigheden bezat, dewelke hij zich nimmer durfde te vleien om in die mate te zullen aantreffen. Zulks gaf spoedig tusschen hen beiden de hoogste achting en vertrouwen en liefde werd gewekt, die de wederkeerige huwelijksbelofte tengevolge had, waaraan in het volgende jaar Mei te voldoen. Beseffende dat het reeds herfst zijnde, hun beide huishoudingen van de noodige wintervoorraad dienden voorzien te worden, en dus een al te nadeeligen invloed op hun reeds vereende belangen zou hebben, besloten ze, om hun voortgenomen huwelijk zoo spoedig doenlijk te voltrekken, gelijk dan ook gedaan is, na vooraf gemaakte inventaris en uitwijzing der wederkeerige voorkinderen goederen, benevens het stellen van curatoren over dezelve, zooals dat in plaatse van vorige jaren was bepaald.

Op den 23 November 1800 door den predikant Pompejus van der Tuuk is te Drachten getrouwd KLAAS PIETER PEL, procureur fiscaal van Smallingerland, weduwnaar van van Janke Pieters Buma, bij welke hij twee kinderen had, met SJOUKJE HANZES GRAANSTRA, renteniersche, weduwe van wijlen den heer Geert Petrus Geerlings, in leven apotheker en heel- en geneeskundige aldaar, bij wien zij mede twee kinderen had, waardoor dit hun beider huwelijk direct vier kinderen aanbracht en te zamen voegde, welk getal successievelijk met zeven is vermeerderd.

Het op den 23 November 1800 voltrokken huwelijk van KLAAS PIETERS PEL met zijne tweede gade SJOUKJE HANZES GRAANSTRA deed direct hunne verschillende huishoudingen ineensmelten, waarbij hij zijne woning bij de brug verliet en dat van zijne geliefde echtgenoot beneden de sluis betrok.

Op Maandag den 24 November 1800 is KLAAS PEL door de commissie aangesteld tot landsontvanger van de destijds loopende zoolwel vrijwillige als gedwongen geldheffing van

van Baukje van der Veer, Bergum. Tabé Postma 78 j. wedn. van Trijntje Smid, Rijperkerk.

den 4den ring van het departement de Eems, hoofdplaats Drachten, ter vervanging van Tjalling Arends Frieswijk, die daarvan vrijwillig afstand heeft gedaan, welke functie tegelijk met zijne overige bezigheden ten algemeenen nutte is waargenomen tot aan derzelver suppressie met twaalf Januari 1806, wanneer dezelve heffingen vervangen zijn geworden door de invoering van een door den raadpensionaris R. J. Schimmelpenninck geordonneerde nieuw algemeen belastingstelsel, doch de werkzaamheden aan de nieuwe heffing verbonden hebben nog het jaar 1806 gevorderd.

Met 1 Januari 1807 is KLAAS PEL benoemd en aangesteld tot commissaris ter trouwdufte(?) en der verpondingen in het arrondissement Beeststerzwaag, bestaande in de uitgestrektheid der beide grietenijen van Smallingerland en Opsterland, en tevens ontvanger van dat arrondissement.

Op den 12 Juli van gemeld jaar is bijgevoegd en tegen zijn verlangen van Gouvernementswege als het ware opgedrongen de post van requirer voor successierechten over de grietenijen Smallingerland en Tietjerksteradeel ter opvolging en vervanging van den heer secretaris Mr. S. F. Reiding te Drachten, die daarmede van 1 Januari 1806 tot 1807 was belast geweest, doch die, uithoofde de belooning zijns inziens niet de werkzaamheden evenaarde, daarvan ontslag gevraagd en bekomen had. Deze beide posten zijn toen wel door hem waargenomen tot genoegen van zijne superieuren tot 1812, tot de inlijving der Fransen.

In Mei 1811 is door hen een nieuw huis betrokken, (nog tot heden bewoond en gebruikt). Het was wel aanzienlijk en gerieflijk, maar ging ver boven de kosten als eerst plan was, en daar kwam nog bij, dat hunne bezittingen voor het grootste gedeelte in landeffecten bestonden; dat zij niet alleen twee derde gedeelte van de bezittingen, maar ook vier vijfde van hunne inkomsten verloren hebben, want met 1 Januari 1812 waren door voortdurende inlijving alle lucratieve posten vervallen en de inkomstbronnen gestopt. Dit groote verlies, welke weer opeens de zoete vruchten van tien jaren werkzaamheid en spaarzaamheid deed verloren gaan, heeft hem en zijne vrouw ernstig bedroefd, doch het besef, dat geen verwaarloozing of verkwisting, maar de wisselvalligheid van het land de oorzaak was, deed hun met liefdij alles weder overwinnen.

zoo goed als niets. Het misbruik bijt en de rechtbanken, de bedeeling en de gevangenen, ze geven doorlopend de treurigste bewijzen, dat de drank-ellende er bitter weinig

FEUILLETON.

De Familie PEL.

4)

Op 12 Februari 1812 is KLAAS PEL vanwege de Fransche regeering Napoleons aangesteld tot percepteerende der directe belastingen voor de gemeente Drachten, tegen eene belooning van 5 procent der buitenontvangden en eene borgstelling van 1800 franken. Zulks heeft alzoo twee jaren van duur geweest tot 1 Januari 1814, hetwelk alzoo vereend onder herhaalde aanwijzingen (?) door hem is waargenomen tot aan zijn op verzoek bekomen honorable ontslag in den jare 1836. Met 1 Januari 1814 werd de heer Mr. J. A. Welling te Oldeberkoop door het gouvernement benoemd en aangesteld tot reguleator voor het recht op de successie over de uitgestrektheid van het geheele arrondissement Heerenveen, doch die heer zich daartoe te zwak bevindende, heeft zijn ontslag gevraagd en bekomen, waarbij die post met 12 Oktober 1814 op den ontvanger te Drachten bij zijne overige posten gevoegd en waargenomen is tot 12 Januari 1817; toen zijn de successierechten gevoegd onder het beheer en toezicht van de registratie.

Op den 25 Juli 1819 heeft hij met leedwezen moeten opvolgen en vervangen zijn onvergetelijken stiefzoon Petrus Clement Geerlig als commissaris ter declaratie der accijnen, om dat waar te nemen tot afschaffing op 12 Januari 1823.

Op den 3 Mei 1830 heeft hij na gevraagd en bekomen ontslag het door hem waargenomen grietenijwerk overgedragen aan zijn opvolger Teije Hedzer Brandsma, ontvanger van plaatselijke belastingen te Drachten. Gedurige aanvallen van organische storingen en eene hooggaande doofheid, welke zijne werkzaamheden ten hoogste moeilijk maakten, waren de hoofdoorzaken tot zijne aanvraag om ontslag van gemelde functie als grietenijontvanger, hopen de dat door mindere werkzaamheden en het bestendig gebruik van geneesmiddelen het gehoor de noodige versterking zoude verkrijgen, terwijl hij door zijn zoon Hans gesteund en geschraagd werd. Toch bleken die middelen ijdel te zijn, zoodat op

werden 2 maanden. Toen 'de laatste week, daarna de allerlaatste en eindelijk voor vast de aller-allerlaatste week. Maar nog bleef hij. Ten slotte verfte hij met groote letters op

1 Augustus 1836 zijn pensioen begon en wel in twee termijnen 468 gulden 58 centen, of geheel 937 gulden, ingaande vanaf zijn ontslag.

Op Maandag den 16 Januari volgens gewoonte gezond opstaande, het morgenontbijt en het middagmaal met smaak gebruikt te hebben, en daarna een appel zullende gebruiken, werd (ouze) zoo beminde vader daarin verhinderd en zoo bedweld, dat zijn zoon doctor Pieter Pel werd gehaald, die direct verklaarde, dat het een beroerte was, en tot (ons) aller droefheid zoodanig toenam, dat de linkerkant van hoofd tot de voeten geheel verlamd werd. Een aderlating kon niets veranderen. Op bed gebracht viel vader direct in de sluimering, eerst Woensdagochtend sloeg vader de oogen op en zocht om de rechterhand van moeder, en heeft toen langen tijd tegen moeder gesproken, maar men kon, hoe met inspanning ook geluisterd werd, niets verstaan dan alleen »geliefde vrouw, ik verlaat u op dit levenspad en kan nu niet langer voor u tot steun zijn en troost, dat moeten nu de kinderen doen; wij trennen niet lang om elkander."

Den volgenden ochtend is een ledikant klaar gemaakt en daar is vader ingeleid. Bij volle verstand zijnde, maar geheel onverstaanbaar sprekende, kon men toch duidelijk merken, dat de verpleging zoo naar zijn geoeogen was en sluimerde hij spoedig weer in tot Donderdagochtend en heeft toen van zijne kinderen, die om zijn leger stonden, een hartroerend afscheid genomen, en was dien geheelen dag zeer helder. Op den avond van dien dag kwamen de beide predikanten Holwerda en Plantinus, van wie vader ook afscheid nam.

Vrijdagochtend sloeg vader de oogen weder op en begon »Hijgend hert der jacht ont-komen", maar geheel kon vader dat niet uitbrengen en viel toen weder in sluimering, en dat heeft geduurd tot Zondagmorgen twee uur, toen blies onze onnavolgbare en onvergeetbare vader zijn laatste adem uit, den 24 Januari, en is op Donderdag den 28 Januari des namiddags te 2 uur begraven in het vijfde graf aan de noordzijde van regel drie, zijnde door allen nagevolgd, door zijn zoons, schoonzoons en kleinkinderen; de vrouwen bleven tehuis.

dadelijk moet ik beginnen met te verklaren, dat het lang niet, op verre niet die drukte is van andere jaren, toen stad en provincie

SJOUKJEN HANZES GRAANSTRA, Weduwe van wijlen den heer GEERT PETRUS GEELIGS, Apotheker, thans tweede vrouw van den oud-fiscalen Ontvanger te Drachten K. P. PEL.

SJOUKJE HANZES GRAANSTRA, geboren te Drachten op 20 Juli 1770, was de dochter van Hans Hermanus Graanstra, schipper en graankoper, en Aafke Yedes, indertijd echtelieden, Haar grootouders van vaders zijde zijn geweest Hermanius Willem, schipper, en Sjoukje Berendts, mede echtelieden te Drachten, aldaar overleden grootvader op 17 en grootmoeder op 4 Januari 1780, in den ouderdom van 90 jaren, nalatende vier zonen en één dochter, met name Hans Hermanus, geboren te Drachten 30 Maart 1727; deze is geweest de vader van Sjoukje Graanstra; Willem Hermanus, geboren aldaar op den 1 Januari 1730; deze is schoenmaker geweest en gehuwd, den 18 Januari 1815 te Drachten overleden in den ouderdom van ruim 85 jaren, zonder kinderen na te laten; Berend Hermanus, geboren te Drachten den 16 Oktober 1732; deze is grof- of ijzersmid geweest in de Rottevalle, hij heeft twee vrouwen gehad, de eerste was Jitsch Rienks en tweede Hinke Coenes, deze was weduwe van Witteveen, in leven kofschipper in de Lemmer en had ook geene kinderen; deze beide vrouwen heeft hij overleefd en is in Rottevalle kinderloos overleden op den 27 Maart 1815 in den ouderdom van 82 jaren 6 maanden en elf dagen en is bij zijne eerste vrouw begraven. Grietje Hermanus geboren den 4 Juni 1736, deze is gehuwd geweest met Tjepke Jans, schuitschipper te Drachten en aldaar overleden den 20 Januari 1786 in den ouderdom van 59 jaren en ruim zes maanden, nalatende twee zoons: Hermanus Tjepkes Graanstra, deze is grofsmid geweest in de smederij van zijn oom Berend, heeft twee vrouwen gehad en bij beide kinderen nagelaten; Jan Tjepkes Graanstra, deze is zijn vader Tjepke Jans als schuitschipper opgevolgd, is gehuwd geweest met een Froukje Gurbes van Smalle Ee, waarbij hij vier kinderen had (en nog in leven); Jacobus Hermanus, geboren den 3 Maart 1739, deze is mede opgeleid tot ijzersmid en woonde bij zijn broeder Berend Hermanus, meester grofsmid in de Rottevalle, is daar ongehuwd

overleden. Dit is mede al niet in heel vromen, die daarvan ook maar in de verte eene verklaring kan geven.

overleden in 1762, in den ouderdom van 23 jaren.

De moeder van SJOUKJE HANZES GRAANSTRA Aafke Yedes, was een dochter van Yede Hendriks, meester timmerman, en Antje Lefferts, in dien tijd echtelieden te Drachten. Antje Lefferts overleden 17 . . . en dan grootvader Yede Hendriks op den 17 . . ., hebbende nagelaten vijf zonen en eene dochter, als: Hendrik, Klaas, Dirk, Jacobus, Renze en Aafke Yedes. Hendrik Yedes is gardenier geweest te . . . en aldaar overleden, (waarvan nog kindskinderen in leven zijn). Klaas Yedes is veenbaas geweest te Lippenuizen en is aldaar overleden op den 17 . . ., deze heeft achtereenvolgens twee vrouwen gehad en heeft twee kinderen nagelaten. Dirk Yedes is gehuwd en wagenmaker geweest te Stiens en aldaar zeer onverwacht overleden; bij een haastig opkomende onweersbui had hij schuiling gezocht onder een boom, die door den bliksem getroffen werd en waardoor hem het leven werd benomen en alzoo dood bij zijne hoogst zwangere vrouw thuis gebracht wordende, die vrouw daardoor niet alleen door een hevige schrik, maar ook tevens dadelijk door barenswaen werd bevangen en aan twee welgeschapen zonen het leven schonk, die genaamd zijn Willem en Jacobus Dirks. Ze hadden nog twee kinders, Yede en Antje, die den familienaam van Radersma droegen. Dezelve zijn allen gehuwd geweest en hebben kinderen gehad, behalve de dochter Antje Dirks; deze is wel twee keer gehuwd geweest, doch kinderloos te Blija overleden. Jacobus Yedes, deze is gehuwd en kuiper geweest te Oldeboorn en aldaar overleden, nalatende eene weduwe met twee zoons, genaamd Yde en Teade Jacobus, die den familienaam van Engelman droegen. Yede Jacobus Engelman is boer en gehuwd geweest te Oldeboorn en aldaar overleden, nalatende zijne vrouw met twee zoons en eene dochter. Teade Jacobus Engelman heeft twee vrouwen gehad, is bakker geweest op de Gorredijk en aldaar overleden, nalatende zijne laatste vrouw benevens eene dochter, genaamd Grietje Tades Engelman, die bij zijn eerste vrouw bad en die gehuwd is geweest met Douwe Engberts Posthuma, zoon van Engbert Snardus Posthuma, gewezen grutter, welke in de bakkerij van haar vader zijn gebleven.

Wordt vervolgd.

Snelpersdrukkerij JAN PLANTINUS Dragten.

J. P. v. d. Brug.

J. KOOPS TE MARUM

koopt ZWAAR ELZEN- en
BERKEN WALHOUT voor de
Gebrs. BRAND, Stoomstubb-
houtenfabrikanten en Kunst-
draaiers te Hoogezand.

FEUILLETON.

De Familie PEL.

5)

Rinze Yedes, deze is gehuwd geweest te Drachten en aldaar overleden.

Aafke Yedes was de moeder van Sjoukje GRAANSTRA. Deze is in haar zestiende jaar gehuwd met haren eersten man Paulus Jans, een bekwaam, voornamen uurwerkmaker te Drachten en ruim vier en veertig jaren oud, en weduwnaar van Grietje Berents, zijnde deze een volle zuster geweest van de moeder van Aafke Yedes' tweede man Hans Hermanius, Sjoukje Berents voormeld en van Binne Berents, die ook te Drachten meester uurwerkmaker was en aldaar op den 1 Januari 1805 overleed. Het eerste huwelijk van Aafke Yedes met Paulus Jans, hoe groot hun verschil in jaren ook ware, was gelukkig, vreedzaam en vergenoegd, doch bleef kinderloos, evenals in zijn vorig huwelijk. Paulus Jans was een zeer verstandig, braaf en liefderijk man en zijn bedrijf als uurwerkmaker zoo goed machtig, dat hij daarin door slechts weinigen van zijn tijdgenooten overtroffen werd. Hij is geweest de maker van het groote slaguurwerk in den dorpstoele en van de koperen kandelaars op de preekstoel en voor de vaste zitbanken in de hervormde kerk te Drachten in 1747, een en ander nog aanwezig om van zijne bekwaamheden te kunnen getuigen. In September 1767 is hij overleden en te Zuider Drachten begraven, nalatende tot zijn erfgenamen zijn tweede laatste vrouw Aafke Yedes, die na tweejarigen weduwstaat, zich andermaal in het huwelijk heeft begeven met haar tweeden man Hans Hermanius, schipper en graankoper te Drachten. In 1769 zijn ze getrouwd en hebben het genoegen gehad drie kinderen te krijgen, als op 20 Juli 1770 Sjoukje, den elfden December 1772 een zoon, Hermanius, die spoedig na zijn geboorte overleed; 20 Augustus 1773 Hermanius, die later predikant werd.

ds. J. A. Visscher.
Doopsgez. Gem. van Rottevalle en
Witveen. 's Voorm. 9 uur: ds. J.
Hulshoff.

Oudega. N. H. kerk. 's Nam. 1½ uur:
ds. Talma.

Opeinde. N. H. kerk. 's Voorm. 9½ uur:
ds. Talma.

Ureterp. N. H. kerk. 's Voorm. 9½ uur:
ds. S. Cuperus.

Suameer. N. H. kerk. 's Voorm. 9½ uur:
ds. Folpmers.

In 1777 is Aafke Yedes, vrouw van Hans Hermanius Graanstra, overleden en diep betreurd niet alleen door haar geliefden man en verdere nauwe betrekkingen, maar ook door alle weldenkende bekenden, dewijl zij ook bij elk die haar kende, zeer geacht en bemind was wegens hare bijzondere zachtmoedigheid en haar medelijdenden aard en bij uitnemendheid deugdzaam en van reinen levenswandel, waardoor zij bij hare familie en dorpsgenooten voor een waar en verder zedelijk mensch doorging. Haar geduld en goedheid werd dikwerf aangehaald en was volkomen bevestigd, daar het hoogste lijden, welk hare organen haar deed verduren, tengevolge het uitzetten van een breuk, die haren dood tengevolge heeft gehad, niet in staat was haar goed, liefderijk gemoedsleven te doen wankelen. Tot aan haar laatste levensure bleef haar verstand helder, zoodat degenen die haar bezochten om te troosten, door haar getroost werden. Zoo bezocht ook de predikant van der Tuuk haar eens, en deze was zoo verbaasd over hare kalmte, dat hij hevig begon te schreien en buiten staat geraakte verder te spreken en zich met den grootsten weemoed moest verwijderen. Na haar geliefden man en beide kinderen in zijn bescherming opdragende en van hen een hartroerend afscheid genomen te hebben, bezweek zij. Haar stoffelijk deel is op het zuider kerkhof te Drachten in de aldaar zijnde familiegraven bijgezet en aldaar aan ons aller moeder de aarde terugggegeven, nalatende haar diepbedroefden echtgenoot en Sjoukje en Hermanus Graanstra. De beide kinderen waren nog te jong om dat groote verlies te beseffen, maar des te treffender was dit bij haren man, die diep gebukt ging en haar levenslang betreurde. Zijn handel had hij ten platten lande van de provincie Groningen gevestigd, alwaar hij de door hem gekochte granen in zijn schip ontving en met hetzelfde, waarin hij bij open water zijn bestendig verblijf had, het vervoer naar de geschikt voorkomende markten ten verkoop boverderde. Hierdoor zich in de onmogelijkheid bevindende om het vereischte opzicht over zijne

eigen verklaring een dag of drie „doezig“ van. De bedrijver van deze euveldaad was v. d. H. Hij was heden opgeroepen om zich te verantwoorden, doch niet verschenen.
De Off. eischte 1 mnd. gevang.

Zonder dat er eenige aanleiding toe bestond, werd de 23-jarige sigarenfabrikant J. Baron, terwijl hij op 29 Augs. door Drachten wandelde, tegen 't hoofd geslagen. Dader Haaije de J. Als eenige verschooning voor zijn handelwijze zou misschien kunnen dienen, dat hij dronken was, doch zoo'n verschooning kan voor de rechtbank niet dienen. Zoo ergens, dan is hier van toepas-

kinderen en over zijn huiselijk bestuur in persoon te kunnen houden, besloot hij diengevolge in overleg met zijne familie, om zijne beide kinderen ter verpleging en opvoeding niet te besteden en zijne huishouding op te breken, gelijk hij dat ook dadelijk deed, en zelf bij zijne aanwezigheid zijn intrek nam ten huize zijner zuster en zijn schoonbroeder Tjepke Jans en Geertje Hermanius, bij welke hij ook zijn dochter Sjoukje ter inwoning en opvoeding besteedde, terwijl zijn zoontje Hermanius tegen behoorlijke schade-loosstelling, ter verzorging en opvoeding opdroeg aan zijn broeder Berend Hermanius, grofsmid te Rottevalle. Deze welbedachte schikking ontlastte hem wel van vele zorgen ter verzachting van zijn hoogst bedroefden toestand, doch deze zetelde te diep, zijne wonde bleef schrijnende, hij had zijn levensgeluk verloren en dit ondermijnde de gezondheid van dien braven, eerlijken, waarheidslieveden man, voor den koophandel zulk een grooten zaakkenner, dat hij door ieder weldenkend man op zijn woord werd geloofd. De graanhandel werd, zoolang zijne krachten het toelieten, door hem voortgezet, en toen hij zijn einde voelde naderen, heeft hij over de verzorging van zijne kinderen en het beheer mondeling beschikt door het benoemen van curatoren en administrateurs over dezelve. Daartoe zijn benoemd zijn broeder Berend Hermanius, meester smid in de Rottevalle, benevens de broeder van zijn overleden vrouw Klaas Yedes, koopman en veenbaas te Gorredijk onder Lippenhuizen, welke beiden in die keuze genoeg namen. Met vaderlijke bezorgdheid en belangstelling beval hij zijne beide innig beminde lievelingen aan dezelve aan en is spoedig daarna zijn zeer werkzaam en onbesproken leven op aarde geëindigd. Op den 26 November 1780 is Hans Hermanius Graanstra in den ouderdom van 53 jaren en bijna acht maanden te Drachten overleden en op het zuiderkerkhof bij zijne slechts weinige jaren vooruitge-reide vrouw Aafke Yedes begraven, nalatende zijn beide kinderen, bij zijne vrouw Aafke Yedes gekregen.

Bergum. Hijlke, d. van Durk de Haan en Rigje Tabak, Oostermeer. Fintje, d. van Jan Pelder en Akke de Jong, Bergum. Geertje, d. van Auke Dijkstra en Janke Tiekstra, Oenkerk. Wijske, d. van Geert Douma en Hiltje Reitsma, Bergum. Wijba, z. van Thomas Spoelstra en Ibbeltje Veenstra, Garjip.

Overleden: Sijmen Nieuwenhuis 73 j. man van Saakje Westra, Giekerk. Jan Ketelaar 59 j. man van Trijntje Nicolai, Bergum. Sijske B. van der Kooi 53 j. wed. van Jarjen Dijkstra, Giekerk. Ate Visser 65 j. wedn. van Saapke Brouwers, Tietjerk. Hendrik Houwink 21 j. man van Antje Ketelaar, Suameer.

De kinderen waren te jong dat dit treurig verlies invloed op hun levensvregde kon hebben, daar het geen zeer diepen indruk op hen maakte, omdat hun vader dikwerf afwezig was en zij beiden na den dood van hunne geachte moeder bij de familieleden gewend waren, alwaar zij verbleven en geen verwisseling in hun dagelijksch leven gevoelden, terwijl het gelukkig aan geen middelen ontbrak tot onderhoud en ruim burgerlijke opvoeding.

De voormelde voogden hebben dadelijk, na bekomen wettige autorisatie, hunne functiën aanvaard, den boedel, dien de overledene in beste orde had, aangehouden en met weinig moeite spoedig volkomen in liquidatie boverderd en de voorhanden zijnde roerende goederen publiek aan den meestbiedende verkocht.

Een der voogden Klaas Yedes is niet lang daarna overleden en in wiens plaats als voogd werd benoemd en aangesteld is geworden de heer Egbert Michiel Rading, bijzitter van de grietenij Smallingerland en wonende te Drachten, die, zoowel als Berend Hermanius, de meerderjarigheid van hunne beide pupillen heeft mogen beleven en aan dezelve afrekening van hunne administratie te doen.

Hermanius Hanzas Graanstra, broeder van mijn lieve vrouw Sjoukje Graanstra, geboren te Drachten op den 30 Augustus 1773 en aldaar gedoopt den 19 September, heeft al vroeg zijne ouderlijke woning en zijn geboorteplaats Drachten verlaten, daar hij bij het overlijden van zijne innig geliefde moeder Aafke Yedes in het jaar 1777 slechts weinige jaren telde, toen zijn vader hem ter opvoeding aan het bestier van zijn oom Berend Hermanius te Rottevalle, die ook zijn curator was, toevertrouwde, bij wien hij na het overlijden van zijn braven vader is gebleven tot zolang het gewone onderwijs hem verplichtte daar te verblijven.

Wordt vervolgd.

Sneldersdrukkerij JAN PLANTINUS Dragten.

FEUILLETON.

De Familie PEL.

6)

Hermanus Graanstra was een zachtmoedige en tengerere jongen, en niet met een sterk gespierd organisme bedeed. Nadat hij zich op de plaatselijke school behoorlijk in het lezen schrijven en cijferen geoefend had, gevoelde hij veel lust voor de studie, hetwelk geheel met de wensch van zijn voogden overeenkwam. Men besloot, om hem ter beproeving in de eerste plaats in de beginselen van de Latijnsche taal te doen onderwijzen door den toenmaligen predikant Wensemius, hetgeen ongeveer twee jaren duurde. Daarna hebben zijne voogden hem, ten einde hem de beginselen van het Grieksch te doen vatten, ter inwoning uitbesteld bij den predikant Henrikus Groeman, destijds te Drogeham, door wien hij mede ongeveer twee jaren is onderwezen en bij wien hij als huisgenoot zijn wettig verblijf gehouden heeft. Vandaar is hij door zijn curatoren verplaatst naar de stad Leeuwarden en bij den burger wachtmeester Pieter Crans in de kost besteld, opdat hij zich op de in die stad gevestigde Latijnsche school verder in de voor het academisch onderwijs gevorderde talen kon bekwamen, waarvoor hij wegens de reeds opgedane kennis bevoegd bevonden werd om dadelijk op de derde klasse een aanvang te nemen. Vervolgens ging hij van de derde naar de vierde en van daar naar de vijfde of

laatste klasse, zoodat hij in den tijd van vijf jaar, waaronder een geteld moet worden dat geheel afzonderlijk tot het leeren van de Fransche taal werd besteed, in het jaar 1794 door den hooggeleerden rector den heer Valentyn Slothouwer geëxamineerd en voor het academisch onderwijs bekwaam verklaard en daarbij niet alleen, maar ook bij de overgangen tot de vierde en vijfde schoolklasse wegens zijn getrouwe plichtbetrachting en vlijt en vorderingen telkens van stadswege met een fraai boekgeschenk vereerd. Alzoo toegerust, heeft hij gedurende de groote vacantie in 1794 zich als student op de hogeschool te Franeker aangegeven en doen inschrijven en na afloop der genoemde vacantie in gemeld jaar zich naar die stad begeven ter bevordering van het voorgestelde doel, alwaar hij ongeveer vier jaren heeft vertoefd, gedurende welken tijd hij bestendig heeft gestudeerd, als bepaaldelijk onder de hoogleraren Dr. Jacobus Pierson, Tholen, lector in de Mathesus en Prof. J. W. de Crane in de Algemeene Geschiedenis en de welsprekendheid; Prof. Antonie Chador in de Physiologie enz.; Prof. E. Wassenbergh in de uitlegkunde in het nieuwe testament, Grieksche dichters der oudheid; Prof. J. H. Verschuur in het Hebreeuwsch, Joodsche oudheden, profeteeren; Prof. L. Meijer in de natuurkunde; Prof. Johannes van Voorst in de godgeleerdheid, kerkelijke geschiedenis en redeneerkunde; hebbende alzoo zijne academische studie met den aanvang der groote vacantie in het jaar 1797 volbracht, waarna hij met loffelijke getuigschriften voorzien, de stad Franeker heeft verlaten en naar zijn geboor-

teplaats Drachten is teruggekeerd, en heeft aldaar zoolang ingewoond bij zijn zuster Sjoukje, destijds weduwe van wijlen den heer Geert Petrus Geerlugs, totdat hij in 1799 als predikant beroepen en die post aanvaard heeft.

Op den 3 October 1799 is hij door de weleerwaarde zeergeleerde heeren L. Hopjes, destijds predikant te Ureterp, en Domine Bernard Brandsma, predikant te Wijnjeterp, als gecommitteerdan uit de classis Heerenveen, over de vereischte wetenschappen geëxamineerd, met het gunstig gevolg, dat hij met roem en met algemeene stemmen onder de friesche candidaten is aangenomen.

Op 1 Januari 1799 is hij door de floreenplichtigen bevoegdestemgerechtigden in Scharnegoutum en Loyenga, nabij Sneek, met op twee na algemeene stemmen, beroepen tot prodikant van de hervormde gemeente aldaar, en die roeping volgende, heeft hij na bekoming van de noodige approbatie, Drachten verlaten en bezit van de pastoriëwoning genomen, zijnde door domine G. Reddingius, predikant te Dronrijp, bevestigd des voormiddags van Zondag 12 Februari 1799, en des namiddags van dien dag heeft hij zijn intrede gedaan en alzoo den heiligen dienst aanvaard met de leerrede over Johannes' Evangelie, kapittel 4 vers 34: Jezus zeide enz.

Den tijd van ruim vier en twintig jaren heeft hij de gemeente te Scharnegoutum tot voorganger en herder en leeraar gediend, doch langer liet zijn zwak organisme het niet toe, waardoor hij tot zijn leedwezen genoodzaakt was, het emeritaat te verzoeken, wat dan ook door Z. M. den Koning goed-

gunstig en eervol is toegestaan met een jaarlijksch pensioen van 500 Nederlandsche guldens, aanvangende met 1 Januari 1824. Op Zondag 1 November 1823 heeft hij zijn afscheid van die gemeente genomen met de leerrede over Petrus I, vers 25: Maar dit is het woord dat onder U verkondigd is; waarna hij direct de pastorie ontruimde en Scharnegoutum verliet en met zijn meublement per schip in zijn geboorteplaats Drachten is teruggekomen, en onder aanhouding van zijn eigen huishouding zich heeft neergezet, onder het genot van een, naar zijn zwak organisme te rekenen, opgeruimden gemoedstoestand. Bij gunstige weersgesteldheid deed hij tweemaal daags eene kleine wandeling en bij enkele gelegenheden vervulde hij op verzoek van den een of anderen ambtgenoot alhier of in de nabijheid een preekbeurt. Zijn overigen tijd besteedde hij in de lectuur van zijn groote bibliotheek in zijne woning, leefde alzoo stil en onbesproken, rein van wandel, vreedzaam, vergenoegd en geacht. Ter regeling van zijn huishoudelijk bestuur had hij bij zich inwonen een te Drachten wonende zusters dochter Sara Pel, waarbij nog eene vrouwelijke bediende was toegevoegd.

Eindelijk, na zijn schoonbroeder Kiaas en daarna zijn eenige zuster Sjoukje overleefd te hebben, die den 19 October van het jaar 1843 ter aarde is besteld, is Hermanus Graanstra overleden den 5 December 1845 in den ouderdom van zeventig jaren en te Drachten op het zuider kerkhof begraven in regel drie.

Wordt vervolgd.

aan de koninklijke stambouwer, houthouder staat den geheelen winter ter dekking bij
L. J. DE BOER, Nd. Dwarsvaart.

FEUILLETON.

De Familie PEL.

7)

SJOUKJE HANZES GRAANSTRA, geboren 20 Juli 1770, was haar broeder Hermanius drie jaren vooruit en heeft evenals de laatste, bij het overlijden van hun moeder Aafke Yedes ook het ouderlijk huis moeten verlaten, daar het beroep van hun vader Hans Hermanius Graanstra, door zijne gedurige afwezigheid, niet toeliet, dat hij zijne lievelingen zelf kon opvoeden, zoodat ze bij een zuster van haar vader, Grietje Hermanius en Tjibbe Jans te Drachten ter inwoning en opvoeding is besteld, en aldaar na haar vaders dood verbleven is tot de dood ook hare tante wegnam, die den 20 Januari 1786 werd begraven. Daarna heeft ook zij Drachten verlaten, ten einde onder het onmiddellijk opzicht van haren oom en curator Berend Hermanius te Rottevalle te komen, alwaar haar broeder Hermanius reeds sedert hun moeders dood inwoonde.

Van lichaam was ze sterker dan haar broeder, en in geestvermogens behoefde ze voor niemand onder te doen, doch in hare opgroeiing had ze gedurig te kampen, eensdeels door overplaatsing en anderdeels door van kinds af aan met hevige zinkings gekweld te zijn, die zich op hare oogen zetten, met zulk smartelijk gevoel en pijnlijke aandoening, dat ze volstrekt bij de hevigste aanvallen geen dag- of kaarslicht kon verdragen, en dagen aaneen genoodzaakt was, in het donker zich te verschuilen. Ook in haar jeugd heeft zij,

aan te te Leuwarden, Dagestraat No. 6, nabij het station.

een vriendinnetje bezoekende, die aan de pokken leed, deze ziekte gekregen, waardoor haar frissche roode kleur verloren ging.

Doch wat de ruimschoots aangewende geneesmiddelen niet vermochten, dat deed hier de natuur. De aanvallen bleven ten laatste geheel uit en toen zij den maagdelijken leeftijd bereikte, waren al die kinderrampen verdwenen, doch in het onderwijs was zij nu zeer ten achter. Evenwel door haren vlijt en haar vlag begrip had zij dit spoedig ingehaald.

Den tijd van vijf jaren heeft ze bij haren voogd gewoond, als zijnde toen met haren eersten man Geert Petrus Geerligs getrouwd. Deze was apotheker te Drachten en beoefende mede de genees- en heelkundige praktijk uit, was van de hervormde geloofsbelijdenis en weduwnaar van Froukje Jelkes Holversma, met wie hij op den 6 Juni 1784 te Drachten getrouwd was, doch die aan de gevolgen der bevalling en bijkomende toring op den 27 Januari 1718 hem werd ontnomen, na eene genoeglijke echtvereniging van slechts drie jaar en 8 maanden. Uit dit huwelijk waren drie kinderen geboren, die allen successievelijk zijn overleden, als zijnde op den 12 April 1785 geboren een zoon, genaamd Petrus Clement, doch op den 24 Juni 1785 in den ouderdom van elf weken overleden; op den 20 April 1786 is hun geboren een dochter genaamd Fokje, gedoopt te Drachten den 14 Augustus 1786 en op den 3 September 1790 overleden in den ouderdom van 4 jaar en ruim 4 maanden; op den 25 November 1787 is hun derde kind geboren en den 16 December 1787 gedoopt met den naam Catharina, als zijnde weder een meisje, dat op den 29 Januari 1788 is overleden, dus twee da-

Doopsgez. Gem. van Dragten en Ureterp. 's Voorm. 10 uur: ds. J. Witte, te Stadskanaal (beroepspreek).

gen voor den dood van hare moeder Froukje Jelmers Holversma, in wier kist hetzelfde besloten is en met genoemde moeder op den 5 Februari 1788 op het zuider kerkhof te Drachten aan de aarde toevertrouwd. Dus had de heer Geert Petrus Geerligs bij het aangaan van zijn tweede huwelijk met Sjoukje Hanzes Graanstra geen kinderen meer in leven.

Hij was de oudste zoon van Petrus Clement Geerligs, in leven apotheker, en Catharina Garito Berlage, echtelieden, gewoond hebbende en overleden te Drachten, ofschoon afkomstig en gesproten uit eene aanzienlijke rijke familie te Leer in Oost-Friesland. Zoo waren dezelve opgevoed nl. Petrus Clement Geerligs te Amsterdam en Catharina Garito Berlage te Leuwarden, en hebben bij de voltrekking van hun huwelijk in het jaar 1757 zich direct met der woon naar Drachten begeven tot het uitoefenen van de apotheek en van den heel- en geneeskundigen dienst en aldaar overleden, nl. Petrus Clement Geerligs op den 21 September 1781 in den ouderdom van ruim 55 jaren, en Catharina Garito Berlage op den 7 Februari 1789 in den ouderdom van (?). Beiden zijn met hunne kinderen op het zuider kerkhof in den derden regel ten noorden begraven, behalve hun oudste zoon Geert Petrus Geerligs, geboren 19 Maart 1758 en door domine Jezaja Helenius gedoopt.

Op den 14 November 1760 is weder een zoon geboren en gedoopt door den candidaat F. van der Sloot den 23 November met den naam Harmen Hendrik, die echter op den 30 Mei 1761 is overleden in den ouderdom van 1 jaar en 6 maanden.

Op den 29 December 1761 is geboren en

de student, die onlangs in broodouderkenne op een lettersetter school, veroordeeld tot 1 maand gevangenisstraf.

De eisch was 4 maanden.

den 6 Januaai 1765 gedoopt door domine H. Bruinings, met name Harmen Hendrik Geerligs. Deze heeft eerst het beroep van apotheker te Drachten beoefend, maar niet verkiezende zich aan het vereischte examen te onderwerpen, hetwelk te dien tijde door het geneeskundig bestuur werd gevorderd, heeft hij zijn apotheek verlaten en daarvoor een boerderij aangevangen te Zuider Drachten en is aldaar overleden, nalatende zijne vrouw Jonkje Minnes Brouwer, bij wie hij vier kinderen had, toen nog in leven, als Lamert, Geert, Minne en Catharina Geerligs.

Het vierde en ook het laatste kind van Petrus Clement Geerligs en Catharina Garito Berlage voormeld is mede een zoon geweest en genaamd Piebo, geboren den 15 Maart 1767, die den 10 Mei 1768 is overleden in den ouderdom van 1 jaar en negen weken.

SJOUKJE HANZES GRAANSTRA was in haar eenentwintigste jaar, toen zij op den 27 Februari 1791 met haar eersten man Geert Petrus Geerligs voormeld is getrouwd, terwijl haar man toen bijna den leeftijd van bijna 33 jaren bereikt had. Ze hadden het genoegen, niettegenstaande hun ongelukkig gedaagde echtvereniging, zich wederkeerig te verheugen. Op den 6 Januari 1792 werd hun een zoon geboren, genaamd Petrus Clement Geerligs, te Drachten gedoopt, welk kind door zijn gezond voorkomen en voordeeligen groei hunne huwelijksvreugde steeds meer en meer bevestigde. Doch hoe helder de toekomst ook schijnen mocht, er kwamen donkere wolken aan den huwelijks horizon door den onverbiddeijken dood, die dit zoo liefderijk huwelijk verbrak.

Wordt vervolgd.

Snelpersdrukkerij JAN PLANTINUS Dragten.

FEUILLETON.

De Familie PEL.

8)

In de maand December van het jaar 1792 werd de algemeen geachte Geert Petrus Geerligs door eene hevige ziekte aangetast, vergezeld van zeer zware koortsen, die zich door geen geneesmiddelen lieten bedwingen, maar steeds angstwekkend klommen, waardoor hij zoo zwaar moest lijden, hetgeen nog vergroot werd door de hoogst pijnlijke gedachte, hoe hij zijne geliefde jeugdige gade in hoogst zwangeren toestand, met nog een jeugdig kind van nog geen jaar oud, moest achterlaten, ten prooi aan een hebzuchtige wereld, en beroofd van haren belangstellenden aardschen steun. Toen hij zijn einde voelde naderen, greep hij nog eenmaal zijn geliefde gade en beval haar met het kind aan, hevig ontroerd haar zoo bedroefd te moeten achterlaten; en zoo was zijn nuttig en werkzaam leven gedaan. Op den 4 Januari 1793 is de heer Geert Petrus Geerligs, in leven apotheker en praktiseerend geneesheer te Drachten, in den ouderdom van vierendertig jaar en negen maanden en 15 dagen overleden, in het genot van met zijne laatste vrouw het genoeglijk geleefd te hebben, doch slechts een kortstondigen tijd van een jaar en tien maanden. Zijn stoffelijk deel is ter aarde besteld op het kerkhof te Zuider Drachten, naast dat van zijne op den 27 Januari 1788 overleden eerste vrouw Froukje Jelmers Holwersma, op den elfden Januari 1793, nalatende zijn op den zesden Januari 1792 geboren zoonkje Petrus Clement Geerligs voornoemd, benevens zijne door en door bedroefde, bijna troosteloze en van vrouwelijke steun onthloote, hoogst zwangere vrouw Sjoukje Hanzas Graanstra, terwijl die lieve, jonge weduwe maar even den den 23jarigen leeftijd had bereikt. Zij besefte ten volle het verlies van haar gespegen, van haren steun en troost en zag ten

zeerste hare bevinding in, en zeer lang en diep, innig diep heeft zij haren man met heete tranen beweend. Gelukkig koos zij tot haren troost en leidzman onzen gezegenden en in alle levensbevindingen den besten, zuiveren godsdienst. Tot dat eeuwige en onvergankelijke nam zij haar toevlucht, wat die diep bedroefde weduwe voor vertwijfeling behoeft, hare gezondheid bewaarde, en haar sterkte en bemoeidige om het tijdperk van hare verlossing en verdere gevolgen af te wachten. Met vertrouwen zag zij de donkere toekomst tegemoet, al was het ook met bittere teugen uit den levensbeker. En gelukkig is zij ook niet teleurgesteld geworden, maar boven bidden en wenschen bedeeft.

Drie maanden en vijftien dagen na het overlijden van haren man is Sjoukje tamelijk voorspoedig op den 19 April 1793, des namiddags ten drie ure, verlost van haar tweede kind, zijnde een gezonde en welgeschapen zoon, aan wien de naam werd gegeven van Geert Geerts Geerligs, zijnde de naam van zijn overleden vader, omdat hij na diens dood geboren werd. Ook dit kind bleef in leven en groeide evenals zijn broeder Petrus Clement naar wensch en verblijden van zijne moeder op, die ook hare zorg ter opkweeking van hare lievelingen voor het beheer harer bezittingen naar vermogen bepaalde. Voor het aanhouden der apothek bevoond zij zich niet bevoegd, maar nam de eerste de beste gelegenheid waar om dezelve met toebehooren aan een ander over te doen, wat haar al spoedig tot tamelijk genoeg genlukte. Om eene andere affaire te beginnen, daarin zag zij in hare omstandigheden weinig licht; derhalve besloot zij alles wat doonlijk was tot liquidatie te brengen en zonder bedrijf, van de inkomsten harer bezittingen te leven, met hare beide kinderen, hetgeen zij bijna acht jaren heeft volgehouden, terwijl zij al dien tijd de achting en eerbied van elk rechtschapen mensch wegdroeg, daar ze stil en als onbesproken weduwe leefde en met de nauwkeurigste moederlijke zorg over hare zoo jeugdige kinderen waakte. Verder is ze voor

meerdere verliezen bewaard gebleven. Ze was o zoo bedachtzaam om niet lichtzinnig en zonder reine liefde een tweede huwelijk aan te gaan, waartoe het haar in dien tijd aan geen pretendenten ontbrak. Doch er bestond bij haar iets dat haar steeds er van deed terughouden.

Zulks veranderde in den zomer van 1800, toen haar latere man van zijn verzochte en verkregen verlof tot conversatie gebruik maakte. De bevinding van de meest mogelijke overeenkomst tusschen beiden bemerkende en de gemoedsgesteldheden onder terugvinding van beider verlorene eigenschappen deden niet alleen geopperde bezwaren wijken en deed de toenadering versterken. Wederkeerig vertrouwen en innige samenstemming, gegrond op wederzijdsche achting en hartelijke liefde, in elkanders wederwarigheden, hetwelk ten grondslag van een goed huwelijk ten zeerste wordt vereischt, deed hen tot dit laatste besluiten. Niets werd hun in den weg gelegd om hun huwelijk, dat met eerstvolgende Mei zou plaats hebben, uit te stellen, begrijpende dat, daar beider belangen reeds vereenigd waren, het voor hen hoogst schadelijk zou zijn om nog zes maanden buiten noodzaak de kosten van beider huishoudingen te verspillen. De huwelijksvoltrekking werd daarom onder de daartoe bij de wet bepaalde beschikking gevraagd.

Over hare beide voorkinderen werden tot voogden gekozen haar broeder domine Hermanus Graanstra, destijds predikant te Scharnegoutum, en Harman Hendrik Geerligs, apotheker te Drachten; over de beide voorkinderen van haar man de grootmoeder van zijne kinderen Aukje Bos, weduwe van Pieter Gooitzen Buma, wonende te Bolsward. Na vervolgens de verdere noodzakelijkheden verriicht en de bij de wet bepaalde beschikking bekomen te hebben, is Sjoukje Graanstra op Zondag 23 November 1800 in de kerk te Drachten getrouwd door domine Pompeus van der Tuuk, met haar tweeden man KLAAS PIETERS PEL, procureur en fis-

nevel moeten omploeteren en wien de ruwe najaarsstormen niet worden gespaard. Het geboorte onzer heerlijke plantsoenen is nu zoo op eenmaal kaal en naakt, ja, precies als klaar staande om naar bed te gaan, lachte een ongevoelige spotvogel, die niet getroffen werd door den indruk van het verschijnsel.

De bladeren vallen, de natuur sterft en menigeen stemt dit droevig, maar — het oude moet verdwijnen om voor het jonge plaats te maken; dat is de eeuwige en daarom onveranderlijke wet der natuur.

caal aldaar, weduwnaar met twee kinderen van wijlen Janke Pieters Buma. Hebbende alzo den weduwstaat verlaten en is andermaal met blijmoedigheid en oprechte liefde het huwelijksbootje ingestapt.

De plotselinge verdubbeling van het gezin was in den beginne wel wat ongewoon, maar reeds van te voren overzien en goed berekend, zoodat de gewoonte er spoedig niets vreemds meer in zag, waartoe veel bijdroeg dat de geliefde vrouw hare kinderen van hun jeugd af aan in onderlinge liefde had opgevoed, zoodat de wederzijdsche kinderen vanaf den aanvang hunner vereeniging geheel elkander aanhingen en naar wensch elkanders jeugdige dagen verblijdden. En daar ze tot voorbeeld zagen hoe hunne ouders onderling harmonieerden en er nimmer werd gesproken van »dat zijn mijn kinderen'', zoo was er een eenheid onderling, waardoor ze nimmer konden merken wie de voorkinderen waren, maar in elkander broertjes en zusjes zagen en elkander aanhingen als waren allen één. En toen zoo successievelijk nog zeven kinderen hun werden geschonken, die allen gezond en frisch geboren werden en opgroeiden, toen spanden de echtgenooten alle krachten in om met den meesten taet de uitgaven naar het inkomen te regelen, opdat de bezittingen in zijn geheel konden bewaard blijven.

Wordt vervolgd.

Snelpersdrukkerij JAN PLANTINUS Dragten.

De Familie PEL.

9)

Op den 29 Augustus 1801 des namiddags 3 uur, werd KLAAS PIETER PEL en SJOUKJE HANZES GRAANSTRA, na bangen strijd een welgeschapen dochter geboren, genaamd Aafke, die in de kerk te Drachten is gedoopt. Op den 13 December 1802 des namiddags te 4 ure tamelijk voorspoedig andermaal een welgeschapen dochter, aan welke de naam Trijntje werd gegeven, die eveneens in de kerk te Drachten is gedoopt. Op 26 Mei 1805 des namiddags werd weder na een bezwaarlijke reis geboren een welgeschapen zoon, den naam dragende van Hans en is mede in de kerk te Drachten gedoopt. Op den 21 November 1806 des ochtends te 8 uur is hun na een moeilijken strijd wederom een welgeschapen dochter geboren, genaamd Anna, die op den elfden Januari 1807 in de kerk te Drachten is gedoopt. Op den morgen van 17 April 1808 te half zes ure is hun als te voren een welgeschapen dochter geboren, die den naam kreeg van Sara, ook in de kerk te Drachten gedoopt op den 15 Mei 1808 door domine van Weenen, destijds predikant te Leeuwarden. Ofschoon er op geen gemakkelijke verlossing kon worden gehoopt, zoo was de laatste toch niet de zwaarste. Hoewel de moeder in den laatsten tijd harer zwangerschap bijna vertwijfelde, zoo was de blijdschap over een gunstig genomen keer zoo groot, dat beiden dankten voor de liefderijke gunsten. Doch ook hier kwamen donkere wolken aanrollen.

Twee dagen na de bevalling werd de kraamvrouw door roodvonk aangetast, wat spoedig op den zuigeling Krasa vat kreeg. 't Duurde niet lang, of alle leden van het gezin zonder uitzondering werden door de ziekte aangetast, zoodat gelijktijdig man, vrouw en hunne negen kinderen, benevens de meid onder voeten lagen.

Daar niemand in Drachten van roodvonk iets afwist, verwekte dit zoo buitengewoon geval zoodanig opzien, dat er behalve de gewone baker bijna geen bevoegde verpleging was te bekomen. De kraamvrouw en de kinderen gingen zeer spoedig tot beteren over, de meid kreeg het erger, en daarna de man. Dit stond bedenkelijk door de hevige koorts, waarmee hij te kampen had.

Gelukkig bleven allen voor elkander gespaard en boven verwachting trad ook spoedig herstelling in, zonder dat een hunner er

doet, dat langzaamhand in stordoorheid overaarde.

Den 25 Maart 1811 des morgens te zes ure is hun weder een welgeschapen dochter geboren, genaamd Hermania, en in de kerk te Drachten gedoopt. Den 16 Januari 1815 des avonds om zes uur is geboren hun zevende en laatste kind, weder een welgeschapen meisje, genaamd Sietsch, ook in de kerk te Drachten gedoopt.

Zij hebben het genoeg gehad hunne kinderen meerderjerig te zien worden, allen van een goed zedelijk gedrag en als leden van een kerkgenootschap. De kinderen, die met de vier wederzijdsche voorkinderen het getal elf uitmaken, zijn allen in het ouderlijk huis grootgebracht en tot nette, werkzame en fatsoenlijke leden der maatschappij opgevoed en naar behooren onderwezen. Het was wel een sieraad elf kinderen aan den disch en moeder de vrouw wist daardoor wat huishouden is. Doch het gezin veranderde en verminderde successievelijk, wat hierna beschreven is. Den een is het voorspoediger en gelukkiger op zijn levensreis gegaan dan den ander, doch van geen kan gezegd worden zonder gunstige vooruitzichten, onder het doorstaan van stormen en levenswederwaringheden.

»En ik en mijne tweede vrouw hebben, wanneer onze jaren klimmende waren, onzen troost en toevlucht tot elkander gezocht en gevonden, zij die dikwerf uit mijn mond kon hooren: gij hebt mij gelukkig gemaakt. Geen donkere horizon kon ons geluk verminderen, dan alleen de smartelijke gedachte wanneer het scheidensuur zou moeten slaan.»

SJOUKJE GRAANSTRA is het langst in leven gebleven en 19 October 1843 aan eene borst- en toringziekte bezweken.

Vervolg

wegens de twee voorkinderen van KLAAS PIETERS PEL, welke hij had bij zijn eerste vrouw Janke Pieters Buma, met name PIETER en AUKJE KLazes PEL.

PIETER KLazes PEL, geboren te Drachten op Zaterdag 4 Februari 1797, des namiddags omstreeks drie uur, en aldaar gedoopt. Deze had een gezond lichaamsgestel, ontwikkelde zonder aanmerkelijke tegenspoeden naar wensch, en bedeed met een scherp geheugen en bevattingsvermogen, was hij zeer vroeg vatbaar voor het lager onderwijs, waarin hij niet ongunstig slaagde behoorlijke vorderingen te maken. Vervolgens heeft hij onderwijs in de gronden van de Latijnsche taal genoten bij L. A. van Kloek, rustend predikant van Beetsterzwaag, die destijds te Drachten woonde, alsmede in de Fransche taal bij anderen. Eindelijk was zijn keuze bepaald

zoo is hij ter beproeving in de eerste plaats opgedragen aan het onderwijs van den kundigen chirurgijn Fokke Beek, die toenmaals te Drachten woonde, en daarna is bij diens opvolger den geneesheer Suardus Jobs Posthuma het onderwijs vervolgd, tot zoolang gemeend werd bij denzelfde de verlangde kundigheden te zullen deelachtig worden. Daarna wenschte hij door nauwkeuriger onderwijs en het zien der behandeling van verschillende lijders meer te leeren dan waartoe te Draechten de gelegenheid voorhanden was, zoodat hij dan ook in den jare 18... van hier naar de stad Amsterdam is vertrokken. Hij had het genoeg aldaar onder de leerlingen van den beroemden chirurgijn en vroedmeester A. van Hout te worden opgenomen, alwaar hij den tijd van twee jaar met de meest noeste vlijt en inspanning ten genoegen van zijn genoemden leermeester heeft gestudeerd, door wien hij toen bekwaam verklaard werd om zich met volle gerustheid aan het onderzoek in alle vakken welke voor een platlandschen dokter, heelen geneesheer en vroedkundige vereischt werden. Alszoodanig toegerust en met de noodige bewijzen voorzien, heeft hij Amsterdam verlaten en is in zijn ouderlijk huis teruggekeerd in de maand October 1817.

Op den 27 October 1817 heeft hij voor de commissie van het geneeskundig bestuur in Friesland te Leeuwarden zich aan het examen onderworpen, wat voor de toelating van een platlandschen heelen genees- en vroedkundige werd vereischt, met het gunstig gevolg dat hij na een buitengewoon gestreng examen de goedkeuring zijner examinatoren wegdroeg en hem het gewone diploma ter admittie tot uitoefening van zijn praktijk werd verstrekt.

Op den 24 December 1817 is hij ter uitoefening van zijn praktijk vertrokken naar Oenkerk onder de grietenij Tietjerksteradeel, alwaar hij door schaarschte in de huizen tot Mei 1818 bij anderen zijn intrek heeft moeten nemen, doch op 12 Mei 1818 aldaar een geschikt huis betreffende, heeft hij zijn eigen huishouding aangevangen met behulp van zijn zuster Aukje tot bestuur zijner huiselijke zaken.

Den 21 November is hij voor het grietenijbestuur van Smallingerland op de toenmalige grietenij-raadkamer te Opeinde getrouwd met RENSKE JANS DATEMA, eenige welgestelde dochter van Jan Mindert Datema en Grietje Dirks, echtelieden, welgestelde erfgezetene landbouwers te Sint Anna Parochie.

Wordt vervolgd.

Snelpersdrukkerij JAN PLANTINUS Dragten.

ECHT NIKKEL
THEEPOTTEN met pootjes 2 gulden,
KOFFIEKANNEN 3 gulden,
bij KLAAS ZANDSTRA,
GEDKOOPE BAZAR — DRACHTEN.

FEUILLETON.

De Familie PEL.

10)

Op den 28 Januari 1820 in den vroegen morgen te één uur, is de vrouw van dokter PIETER KLazes PEL, namelijk RENKE JANS DATEMA bevallen van twee welgeschapen zoons, die genaamd werden Klaas en Jan. Hierdoor werd hun huwelijksband nog nauwer aangehaald en hun geluk verhoogd.

Evenwel, ofsehoon zich alles in den beginne tamelijk goed liet aanzien, nam het een ongunstige wending. Het eene kind n. Klaas, kreeg eene bezetting op de borst, zijne krachten schoten te kort om weerstand te bieden en de daaruit onstane stuiptrekkingen waren zoo erg, dat het kind den 7 Februari 1820 tien dagen na de geboorte is overleden en te Oenkerk begraven. Ook werd de geliefde vrouw door zenuwkoorts aangetast, die zoodanig in hevigheid toenamen, dat ook hare krachten en de aangevende geneesmiddelen tekortschoten en ook zij den mau, na een kortstondig huwelijks-genot van slechts 1 1/4 jaar, door den dood werd ontruikt. Op den 20 Februari 1820 des avonds te half twaalf is zij overleden in en op het kerkhof te Oenkerk begraven in den vijfden regel van de kerk af tegenover de kerkdeur. Het lijkje van haar zoon, dat eenige dagen vroeger was gestorven, werd opgegraven en ten hoofdeneind van zijne moeder bijgezet.

Hoe smartvol dit dubbele verlies reeds

van levering en onderhoud eener gemeenbelde localiteit tot uitoefening van den dienst en de bezoldiging van den kantonhouder en zijn plaatsvervanger voor rekening der gemeente komen.

Deze kosten ramen wij op f 125, een bedrag dat niet te hoog is.

agent niet kan worden beschouwd als gemeente-ambtenaar. Alszoodanig heeft ze met de gemeente niets uit te staan.

Een ander geval zou dat zijn wanneer het betrof de vrouw van Biesma. Deze bewijst toch dagelijks hare diensten aan de gemeente, en zou mijns inziens voor eene gratificatie of pensioen wel degelijk in aanmer-

voor hem was, zulks werd spoedig door een derde verlies vermeerderd, doordat zijn nog overgebleven zontje Jan acht dagen na den dood zijner vrouw overleed, n. den 28 Februari 1820, des ochtends te elf ure, na eene kortstondige ongesteldheid. Dit lijkje werd op de kist van het lijk der moeder gezet.

PIETER KLazes PEL was nu bijna gelijktijdig van zijn geliefde vrouw en beide panden beroofd en verkeerde in diep treurige omstandigheden, doch hij zocht en vond zijn troost in den in alle treurige toestanden helpenden godsdienst.

Ofsehoon hij een zeer drukke practijk had, die aldoor nog toenam, en vooral in de verloskunde een zeer goeden naam had, verlangde hij toch weder naar zijne geboorteplaats terug te keeren. Op 21 December 1821 heeft hij Oenkerk verlaten en zich te Drachten als dokter gevestigd. Daar was het dat hij verkeerig kreeg met CORNELIA ANDRIES ANDRINGA, dochter van den oud-bijzitter Andries Heeres Andringa en Antje Lolkes, in leven echtelieden en welgestelde erfgezeten landbouwers te Wijnjeterp. Zij was weduwe van wijlen den heer Jan Jacobus Posthuma, in leven advocaat te Drachten, alwaar zij toen woonde met haar eenig kind.

In 1822 is het huwelijk van PIETER PEL en CORNELIA ANDRINGA voltrokken. Den 13 Februari 1824 is haren een zoon geboren, genaamd Klaas Pieters Pel; op den 8 September 1828 weer een zoon, genaamd Andries; op Donderdag 1 Maart 18... eene dochter, Antje. In Juni 1838 is hun voordochter Femmijge Posthuma getrouwd met Domine Buning, predikant te Garjip en later te Stedam in Groningen.

PIETER PEL hield zich bij een matige en

B. en W. accepteren, een tweede lid kan zich met de verhooging en bloc vereenigen, maar acht de verdeling niet goed. Hij wenscht de salarissen van den 1en en 2en klerk met f 100 te verhoogen en van den 3en beambte met f 50.

Kantongerecht Beeststerzwaag.

Vonnissen gewezen 17 Oct. 1903.

L. B. te Boven-Appelscha, wegens overtreding der Leerplichtwet, veroordeeld tot f 0.50 boete of 1 dag hecht.

J. V. te Dragten, J. de V. te Terwispe

spraakzame levenswijze en was van een onbesproken gedrag. Hij is door zijn zoon KLAAS PIETER PEL opgevolgd, die den 17 Mei 1848 is getrouwd met WIEBINA SANTEE, koopmansdochter van Pieter Jacobs Santee en Elizabeth Bruins, welgestelde lieden op de Leek.

Na eenigen tijd rustig gewoond te hebben te Drachtster Compagnie, is de vrouw van PIETER PEL (Cornelia Andringa) aldaar gestorven op 10 November 1863 en op het zuider kerkhof in den derden regel aan den zuidkant begraven.

Later heeft PIETER PEL nog in Drachten gewoond; is den 25 Mei 1878 overleden en den 28 Mei op het zuider kerkhof naast zijne vrouw begraven.

AUKJE KLazes PEL, dochter van Klaas Pel en Janke Buma, is geboren te Drachten op Vrijdag den 18 Januari 1799. Deze bezat ook een gezond lichaamsgestel en had in hare opgroeiing geen tegenstuiten. Na op school behoorlijk het lezen en schrijven beoefend te hebben, heeft zij het bedrijf van wollennaaien geleerd en tehuis onderhouden. Ook heeft ze gedurig bij haar oom Graanstra te Scharnegoutum en later bij haar broeder Pieter Pel te Oenkerk gewoond. Als huishoudster had ze uitstekende dengden.

Den 4 Juli 1827 is AUKJE PEL in haar 29ste jaer te Drachten getrouwd met BOKE LIBBES BOSMA, zoon van Libbe Bokes Bosma en Antje Jans, echtelieden, welgestelde erfbezittende landbouwers te Zuider Drachten, hebbende zij met haren man dadelijk het landbouwersbedrijf aangevangen op de kerkeplaats te Drachten aan het thans gesloopte slot Bouwbrug te Zuider Drachten, alwaar ze tot Mei 1830 hebben gewoond en zijn toen

jaar, vast te stellen.

Aldus gerapporteerd, De commissie:

(w. g.) J. G. Jansonius.

J. G. de Boer.

K. E. v. d. Veen.

ning niet wegnemen, f 0.50 boete of 1 dag. R. D. te Dragten, in Smallerland met een voertuig op een voetpad rijden, f 3 boete of 1 dag hecht.

A. V. te Dragten, in Smallerland na zonsondergang met een rijwiel zonder brandende lantaarn rijden, f 3 boete of 1 dag hechtenis.

W. H. te N.-dwarsvaart, zijn uitvliegend pluimgedierte op bezaaiden grond laten loopen, f 3 boete of 1 dag hecht.

W. P. te Lippenhuizen, zich in gesloten jachtijd met geladen schietgeweer in 't veld bevinden, f 10 boete of 3 dagen hecht. met verbeurdverklaring en last tot vernietiging van 't in beslag genomen geweer.

W. P. en G. B. beiden te Lippenhuizen, loopen op eens anders grond, zonder daartoe gerechtigd te zijn, ieder f 5 boete of 3 dagen hecht.

De Rechtbank te Leenwarden heeft Sipke de H., oud 54 jaar, te Drogchem, die des nachts in de weide de koeien van den veehouder Jaring Fokkinga gemolken en de melk medegenomen heeft, veroordeeld tot 6 maanden gevangenisstraf.

gegaan naar het dorp Opeinde, alwaar zij een uitgebreide plaats betrokken, welke haar man van zijne familie in eigendom toebehoorde.

Met ijver en spaarzaamheid nam hun welvaart steeds toe.

Op den 22 Maart 1823 is te Drachten geboren een welgeschapen zoon Libbe; op den 10 November 1829 een zoon, genaamd Klaas; op Zondag 27 November 1831 een zoon Jan; op Maandag 28 October 1833 Pieter; op Donderdag 19 November 1835 des morgens om vijf uur Sjoerd; op Maandag 18 Juli 1838 een dochter Antje; op 13 September 1839 zeer vroeg in den morgen een zoon Taede; op Dinsdag 7 September 1841 des morgens 8 uur een welgeschapen dochter Janke.

Augustus 1875 is BOKE BOSMA overleden en zijne vrouw AUKJE KLazes PEL den 27 Februari 1872.

(Slot volgt).

van den dag, thans **100 pct.** De pandbrieven, zoome de inlichtingen en prospectussen worden verstrekt door den Heer **R. K. ZIJLSTRA te Drachten.**
DE DIRECTIE.

FEUILLETON.

De Familie PEL.

11) (Slot).

Van de twee kinderen die SJOEKJE GRAANSTRA bij haren eersten man GEERT PETRUS GEERLIGS had.

De namen zijn PETRUS CLEMENT en GEERT GEERT GEERLIGS.

PETRUS CLEMENT GEERLIGS is geboren te Drachten Vrijdag den 6 Januari 1792, des avonds te 10 ure. Deze was een bij uitnemendheid schoon, lieffallig kind en tevens veel belovend. Hij groeide en ontwikkelde zich naar wensch, was van een bedaard vroolijken aard en met een buitengewoon gunstig oordeel en vlugge bevattings begaafd; hij had een vrijpostig innemend voorkomen, voor zijne ouders en zijn leermeester betoonde hij bestendig de volkomenste liefde en eerbied en achting. Tot het aanleeren van nuttige kundigheden had hij een bijzonder sterke neiging. Het lager onderwijs eerst op de dorpsschool te Drachten en vervolgens te Scharnegoutum, waar hij bij zijn oom Hermanius Graanstra, destijds predikant aldaar, inwoonde, had hij zich zoo te nutte gemaakt, dat hij met schrijven en rekenen de meeste zijner scholieren ver vooruit was. Zijn verlangen was in de hogere talen te studeeren tot toelating tot het academisch onderwijs. Hij werd daartoe uitbesteed bij den kundigen en bekenden taalgeleerde domine H. Schokker, predikant te Langweer. In het eerste jaar waren zijne aldaar gemaakte vorderingen, door bestendigen ijver, boven allen lof, maar in het tweede jaar werd hij in die vaart gestuit door de zinkingen, die zich op zijne oogen ontlasten. Eerst was zulks wel bij tusschenpoozen, waardoor hij zich van het inspannen voor zijne studie eenigen tijd moest onthouden, doch niettegenstaande de geneeskundige hulp vermeerderden die aanvallen en zetten zich eindelijk vast, zoo ernstig, dat

hij niets meer met onderscheiding zien kon, van welke treurige bevinding door zijnen leeraar bericht werd gedaan aan zijne ouders. Hij is toen direct door dezen in huis genomen, en door den toenmaligen professor Muller te Franeker in persoon geïnspecteerd. Ofschoon van diens geneesmiddelen zorgvuldig gebruik makende, bleef nogthans zijne blindheid zoodanig toenemen, zoodat hij buitens huis aan de hand moest worden geleid. In de hoop echter op herstel, bleef hij opgeruimd en met het grootste geduld zijn ongelukkigen toestand dragen.

Eindelijk kwamen de geneeskundigen op den inval om hem een fontenel in de nek te zetten, en deze bestendig open en vlootbaar te houden, hetgeen de gewenschte uitwerking tengevolge had. Zeer langzaam kwam het vermogen der lichtstralen terug, hij kon zich alleen weer redden, met behulp van een bril, die hij gedurende zijn verder leven heeft moeten dragen. Weldra kon hij alles weer doen wat hij wilde, doch door het groote lijden was zijne gezondheid niet meer als vroeger, wat hem van de studie deed afzien en besluiten om in de eerste plaats bij zijne ouders te blijven, om die op het kantoor te helpen. Hij kon hier echter zijn leere lust niet bedwingen. Daar zijn vader, wiens lieveling hij was, niet alleen reguleur der successierechten en commissaris ter introductie en ontvanger, maar ook de post van procureur en fiscaal bekleedde, een uitgebreide praktijk had, zoo verlangde hij van dezen het noodige onderwijs, om zich in het laatstgenoemde vak te bekwamen, waarin hij door zijne vlugheid spoedig vorderingen maakte, zoodat hij in den jare 1812 met veel lof examineerde als procureur voor de Nederlandsche rechten. De inlijving bij Frankrijk deed echter de Nederlandsche rechten en ook zijn post ophouden en ook een deel zijner bezittingen ging door de staatsschulden verloren. Hij heeft er zich toen op toegelegd om het notariële vak machtig te worden en zich daarin geoefend ten kantore

van notaris Kutsch Looinga te Leeuwarden. In 1814 na de herstelling is hij benoemd en aangesteld tot ontvanger der plaatselijke belastingen. Zijn stil en werkzaam leven was opgemerkt en ten tweeden male werd hij bij de rijks financieele administratie in 1815 in functie gesteld zonder aanvraag en voorkennis, wat hij gedurende zijn leven tot 1819 heeft waargenomen. Toen kreeg hij de toring, die zijne krachten roofde. Dagelijks zag men ze afnemen. Met het grootste geduld wees hij ons op de scheidsure. Zoo ingaarne wonschte hij bij zijne ouders te verblijven, maar rustig wachtte hij af de dingen die komen zouden. Ten laatste viel hij in een zachte sluimering en op Zondag den 25 Juli 1819 's morgens acht uur overleed hij zacht, in den ouderdom van 27 jaren en 6 maanden en 19 dagen. Des Zaterdag daarna is hij te Zuider Drachten begraven in den derden regel het elfde graf. Met diepen weemoed is hij door zijne ouders, broeders en zusters afgestaan, doch zijn loopbaan hier op aarde heeft hij nuttig voleindigd, want

Die zijn tijd besteedt waartoe hij het licht ontving,

Leeft altijd lang genoeg, al sterft hij als jongeling;

Maar wien deeze aarde niets dan zingenot kan baren,

Sterft altijd nog te vroeg, al leeft hij honderd jaren.

NIEUWSBERICHT.

DRACHTEN, 18 Maart 1829. Heden was men alhier getuige van eene allerontzettendste gebeurtenis, welke wij gemeend hebben anderen ter waarschuwing te moeten mededeelen. Aan het huis van den heer ontvanger van 's rijks belastingen viel iets te herschellen aan eene pijp in den regenwatersbak. Tot dat einde had men de hulp ingeroepen van zeker koperslager Willem de Laug. Deze had de onvoorzichtigheid om met een rot

looperij, 12 dagen hechtenis en anderhalf jaar in een Rijkswerkinrichting.

In de zitting van het Gerechtshof te Leeuwarden van gisteren is tegen Gosling S., 32 jaar, arbeider en jager te Dragten, de eisch toegewezen van 6 weken gevangenisstraf, wegens mishandeling op 11 Juli van den tramconducteur H. van Zwol.

met gedooft kolen, welke hij liet aanglimmen om bij het werk te gebruiken, te gaan in gemelden bak. De klerk des ontvangers, een jongeling van 23 jaren, genaamd Melle Sipke Dijkstra, vergezelde hem, ten einde hem de behulpzame hand te bieden.

Na verloop van slegs weinige oogenhliken bespeurde men van buiten, dat het in den bak niet wel was. Men zag rook uit denzelve opstijgen, men riep doch kreeg geen antwoord. Weldra schoten 2 personen edelmoedig ter hulp in gevaar van hun eigen leven. De eerste was Djurre Dirks Duursma, kalkbrander en houtverkooper te Dragten. Met een touw om het lijf geslagen, liet hij zich in den bak zakken, bracht weldra den jongeling uit denzelve, wiens hoofd verbrand en wiens leven helaas gestuit was. Hierop liet de jongeling Rinze Jans Wibbelink, timmerman in Dragten, op dezelfde wijze zich in den bak zakken, en kwam weldra met den genoemden koperslager, die geheel bedwelmd en als voor dood gehouden, doch niet beschadigd, uit denzelve.

Weldra werden 3 geneesheeren geroepen, met name S. J. Posthuma, P. K. Pel en G. v. d. Meer. Zoodra zij kwamen visiteerden zij dezelve en hebben alle pogingen aangewend om dezelve te redden. Doch de eerste genoemde Melle Sipke Dijkstra, zijn aangezicht was geheel ingebrand, zoodat alle aangewende pogingen vruchteloos waren. Doch de tweede hebben zij door hunne hulpvaardigheid en vele aangewende middelen in het leven behouden. Mogt dit treurig geval elk tot een waarschuwing strekken, om voorzichtigheid bij zulke gelegenheden te handhaven.

Snelreedsdrukkerij JAN PLANTINUS Drachten.